
Publikacja Iwony Fischer „Rząd na emigracji, kancelaria poza krajem...” Nowość wydawnicza Archiwum Narodowego w Krakowie

6 czerwca 2023 r. Archiwum w związku z Międzynarodowym Dniem Archiwów organizuje w swojej siedzibie przy ul. Rakowickiej 22E, promocję książki autorstwa Pani Iwony Fischer pt. „Rząd na emigracji, kancelaria poza krajem. Materiały związane z działalnością Rządu Ukraińskiej Republiki Ludowej w Tarnowie z lat 1917-1922 ze zbiorów Archiwum Narodowego w Krakowie”.

Zbiór archiwaliów pn. Materiały związane z działalnością Rządu Ukraińskiej Republiki Ludowej w Tarnowie z lat 1917-1922 zawiera niewielką ilość akt ukraińskich rządów, za to bardzo bogatą kolekcję pieczęci i stempli oraz ukraińskich banknotów. Rzadko zdarza się, aby w zbiorze występowały tak różnorodne materiały archiwalne – od dokumentacji aktowej, poprzez szeroko reprezentowane druki ulotne (pocztówki, banknoty, plakaty), czasopisma, fotografie, pieczęcie czy archiwalia – muzealia. Najcenniejszy jest w nim zestaw większości wydanych przez ukraińskie rządy z lat 1917-1922 banknotów (oryginalnie zapakowanych i w dużej ilości) oraz unikalna kolekcja pieczęci i stempli. Niezwykłą ciekawostką są także materiały, których zwykle nie pozostawiamy w zbiorach archiwalnych. Są one wyzwaniem zarówno dla archiwistów, a może przede wszystkim dla konserwatorów archiwaliów. Mowa tu o tym czego w zbiorze najwięcej – pieczęciach, stemplach i banknotach. W pierwszym wypadku pozostawiamy z reguły odciski pieczęci i w mniejszej części pieczęcie (o trwałych, metalowych i ozdobnych tłokach). Nietrwałe gumowe pieczętki rzadko przechowujemy, mając na uwadze krótką wytrzymałość tego materiału. W tym wypadku stajemy przed dylematem zabezpieczenia niewielkiej ilości tego co po kancelarii pozostało, stąd decyzja o pozostawieniu wszystkiego co ocalało, pomimo postępującej z czasem nieodwołalnej

destrukcji. Podobnie rzecz ma się z banknotami. W tym wypadku archiwiści w zbiorach pozostawiają jeden lub dwa egzemplarze poszczególnych nominałów. I tu sytuacja jest inna – a całe profesjonalnie policzone, spakowane i zalakowane pakiety banknotów stają się ciekawostką i obrazem działającego na emigracji centralnego banku Ukrainy. Tak więc nie tylko same archiwalia, ale także sposób postępowania z nimi w określonym czasie i sytuacji politycznej są unikalne, a tym samym warte zabezpieczenia.

Zbiór dokumentuje starania Ukrainy o uzyskanie niezależności. Tym bardziej staje się ciekawy i na czasie – właśnie dzisiaj w dobie rozpoczętej 24 lutego 2022 r. eskalacji działań wojny ukraińsko-rosyjskiej, trwającej już od 2014 r. Wiele z posiadanych przez nas archiwaliów i dzisiaj mogłaby posłużyć jako zarówno materiał propagandowy, jak i informacyjny. Dowodem niech będzie zaprezentowana niedawno wystawa multimedialna Paralele historyczne. Історичні паралелі. Українська Республіка Ludowa (1917 – 1921) i obecna wojna z Rosją. Українська Народна Республіка (1917 — 1921) та нинішня війна з Росією – zorganizowana we współpracy z archiwistami ukraińskimi.

Zestawienie publikowanych informacji w prasie o niesprowokowanym rosyjskim ataku na Ukrainę, o działaniach militarnych, o propagandzie bolszewickiej, o niewiarygodnym oporze

---

Ukraińców, o masowych mordach – a to wszystko z lat 1917-1921 - nieodparcie zmusza do refleksji. Jeśli nie popatrzymy na daty tych prasowych artykułów mamy niemalże pewność, że opisują równie dramatyczną wojenną rzeczywistość z początku XXI w.

fot. Wojciech Staszekiewicz

Sprzedaż publikacji prowadzi Archiwum Narodowe w Krakowie. Zainteresowanych prosimy o kontakt: sekretariat@ank.gov.pl